

Obsah

1. KONZUMNÍ MLÉKA	11
1.1 Odběr a příprava vzorků	12
1.2 Smyslové hodnocení	12
1.3 Průkaz záhřevu mléka	13
1.3.1 Záhřev na teploty pod 80 °C.....	13
1.3.2 Záhřev na teploty nad 80 °C	15
1.3.3 Sterilizace nebo UHT záhřev	16
1.4 Stanovení obsahu sušiny	17
1.4.1 Referenční metoda.....	17
1.4.2 Technická metoda.....	17
1.5 Stanovení obsahu tuku v mléce	17
1.5.1 Acidobutyrometrická (Gerberova) metoda.....	17
1.5.2 Stanovení tučnosti odstředěného mléka	21
1.6 Stanovení homogenizačního efektu	22
1.6.1 Měření tučnosti vrstev	22
1.6.2 Měření velikosti tukových kuliček	22
1.7 Stanovení alkoholové stability	23
1.7.1 Alkoholový test	23
1.7.2 Alkoholové číslo.....	23
1.8 Stanovení vápníku a hořčíku	24
1.9 Úprava tučnosti mléka	24
2. SMETANY	27
2.1 Odběr a příprava vzorků	27
2.2 Stanovení obsahu tuku	27
2.2.1 Metody výplachová	27
2.2.2 Metoda podle Rödera	28
2.3 Stanovení titrační kyselosti	29
2.4 Důkaz pasterace	29
2.5 Stanovení celkových bílkovin	29
2.5.1 Formolová titrace.....	29
2.6 Provozní výpočty	31
2.7 Výroba mascarpone	32

3. MÁSLA	33
3.1 Odběr a příprava vzorků	34
3.2 Smyslové hodnocení	34
3.2.1 Vady másla	34
3.3 Stanovení obsahu vody	35
3.3.1 Technickou metodou	35
3.3.2 Stanovení obsahu vody přesnou metodou	36
3.4 Stanovení vody, netuků a tuku z jedné navážky	36
3.5 Stanovení obsahu tuku	37
3.6 Stanovení velikosti vodních kapének	38
3.7 Stanovení peroxidů	39
3.7.1 Důkaz peroxidů podle Bulíře.....	39
3.7.2 Stanovení obsahu peroxidů.....	39
3.7.3 Důkaz aldehydů	40
3.8 Výpočet výtěžnosti másla	40
3.9 Výroba másla	41
3.10 Výroba ghee	42
4. ČISTÉ KULTURY	43
4.1 Smyslové hodnocení základních kultur	43
4.2 Charakteristika kultur dle kultivačních zkoušek	44
4.3 Stanovení životnosti a aktivity kultur	47
4.3.1 Fenolový test	47
4.3.2 Reduktázová zkouška	48
4.3.3 Kysací aktivita	49
4.4 Zjišťování přítomnosti bakteriofága	50
4.5 Stanovení biacetylu	50
5. FERMENTOVANÉ MLÉČNÉ VÝROBKY	52
5.1 Odběr a příprava vzorků	53
5.2 Smyslové požadavky	53
5.3 Stanovení titrační kyselosti	54
5.4 Stanovení kyseliny mléčné	55
5.4.1 Výpočtem z titrační kyselosti	55
5.5 Stanovení aktivní kyselosti	55
5.6 Stanovení sušiny	56

5.6.1 Referenční metoda.....	56
5.6.2 Metoda sušení se ZnO	56
5.6.3 Rychlá provozní metoda.....	57
5.6.4 Pomocí analytických vah s infračervenou sušičkou.....	57
5.7 Stanovení obsahu tuku acidobutyrometrickou metodou.....	57
5.8 Úprava mléka na výrobu jogurtů	58
5.9 Výroba jogurtu	59
5.10 Výroba sladkého jogurtu	60
5.11 Výroba nápoje ayran.....	60
5.12 Výroba sýru labneh	60
6. SYŘIDLA.....	63
6.1 Odběr a příprava vzorků.....	63
6.2 Posuzování kvality syřidla	63
6.3 Stanovení síly syřidla podle Soxhleta.....	64
6.3.1 Klasická syřidla	64
6.3.2 Pepsinová syřidla.....	65
6.4 Stanovení syřitelnosti mléka.....	65
6.5 Stanovení jakosti syřeniny	66
6.6 Stanovení dávky syřidla potřebné na syření.....	67
7. TVAROHY A SÝRY.....	68
7.1 Odběr, příprava a úschova vzorků	68
7.2 Smyslové hodnocení sýrů.....	69
7.2.1 Postup při sensorickém hodnocení sýrů	70
7.3 Charakteristika některých druhů sýrů	76
7.3.1 Tvaroh.....	76
7.3.2 Čerstvé krémové a tvarohové sýry	76
7.3.3 Sýry s nízkodohřívanou syřeninou	77
7.3.4 Sýry s vysokodohřívanou syřeninou	78
7.3.5 Sýry s bílou plísní na povrchu (např. Hermelín, Camembert)	80
7.3.6 Sýry s plísní uvnitř hmoty (např. Niva, Roqueford).....	80
7.4 Mikrobiální vady sýrů.....	80
7.4.1 Hnidovitost sýrů	80
7.4.2 Pozdní duření sýrů.....	81
7.5 Stanovení sušiny	81

7.5.1 Referenční metoda.....	81
7.5.2 Technická metoda.....	82
7.5.3 Stanovení sušiny (obsahu vody) za použití analytických vah s infrazářičem	83
7.6 Stanovení obsahu tuku.....	83
7.6.1 Metoda podle van Gulika	83
7.6.2 Metoda podle Hammerschmidta.....	84
7.7 Obsah tuku v sušině	84
7.8 Stanovení titrační kyselosti.....	84
7.9 Stanovení aktivní kyselosti	85
7.10 Stanovení obsahu chloridu sodného	85
7.10.1 Přímou titrací.....	85
7.10.2 Potenciometrickou titrační metodou.....	86
7.11 Stanovení železa a mědi v tvarohu.....	87
7.11.1 Stanovení obsahu železa.....	87
7.11.2 Stanovení obsahu mědi.....	87
7.12 Úprava mléka na výrobu sýrů.....	88
7.13 Stanovení výtěžnosti.....	89
7.14 Výroba sýru panýr	90
7.15 Výroba čerstvého sýru	91
7.15.1 Vady čerstvých sýrů	95
8. ZAHUŠTĚNÉ VÝROBKY	96
8.1 Odběr a příprava vzorků.....	96
8.2 Stanovení sušiny	97
8.2.1 Referenční metoda.....	97
8.2.2 Rutinní metoda	97
8.3 Stanovení obsahu tuku.....	97
8.4 Stanovení titrační kyselosti.....	98
8.5 Stanovení laktózy a sacharózy vedle sebe	98
9. SUŠENÉ VÝROBKY	100
9.1 Odběr a příprava vzorků.....	100
9.2 Stanovení obsahu vody.....	100
9.2.1 Referenční metoda.....	100
9.2.2 Rutinní metoda	101
9.3 Stanovení obsahu tuku Gerberovou metodou	101

9.4 Stanovení titrační kyselosti – referenční metody	102
9.4.1 Sušená mléka	102
9.4.2 Sušené mléčné výrobky s přísadami.....	102
9.5 Stanovení nečistot	103
9.5.1 Stanovení připálených částic a jiných nečistot filtrací	103
9.5.2 Stanovení nečistot sedimentací	104
9.6 Stanovení disperzibility sušených mlék	104
9.7 Stanovení sypné hmotnosti	105
9.7.1 Volně sypaná hmotnost	105
9.7.2 Sypná hmotnost volně sklepaného prášku	106
9.7.3 Sypná hmotnost sklepaná	106
9.8 Specifický objem sušených výrobků	106
10. MRAŽENÉ KRÉMY	107
10.1 Odběr vzorků	107
10.2 Smyslové požadavky	108
10.3 Stanovení sušiny	108
10.3.1 Referenční metodou.....	108
10.3.2 Metodou s regulovaným infraohřevem	108
10.4 Stanovení obsahu tuku acidobutyrometricky (provozní metoda)	108
10.5 Stanovení kyselosti titrační metodou	108
10.6 Stanovení procenta našlehání	109
11. HODNOCENÍ MIKROBIOLOGICKÉ KVALITY	110
11.1 Odběr vzorků pro mikrobiologické vyšetření	110
11.2 Weinzirlův test	110
11.3 Kvasná zkouška	111
11.4 Mikroskopické určení druhu a složení mikroflóry ve vzorku	112
11.5 Kultivační vyšetření	112
11.5.1 Stanovení počtu mikroorganismů na agarových živných půdách plotnovou metodou	112
11.5.2 Mikrobiologické vyšetření pomocí mikrobitestů	116
11.5.3 Mikrobiologické vyšetření pomocí destičky PETRIFILM (náhrada Petriho misek)	118
11.5.4 Automatizované stanovení počtu mikroorganismů v mléce	121
11.6 Automatická metoda přímého počítání bakterií v mléce na přístroji Bactoscan	122

11.7 Metoda měření změn bioluminiscence na základě změn ATP (přístroj Bactofoss)	
.....	122
POUŽITÁ LITERATURA	123